

Intern styrning och kontroll vid KTH 2024

Intern styrning och kontroll innebär att KTH har interna processer för att säkerställa att universitetet kan fullgöra sitt uppdrag och uppnå mål på ett rättssäkert och effektivt sätt. Inom intern styrning och kontroll finns vissa obligatoriska inslag, t.ex. ska en övergripande riskanalys göras för att identifiera omständigheter som medför väsentliga risker för universitetets verksamhet. Processen ska även förebygga att verksamheten utsätts för korruption och oegentligheter.

Universitetsstyrelsen ansvarar för att det finns en process för intern styrning och kontroll och ska säkerställa att det finns en god intern miljö som skapar förutsättningar för en väl fungerande process. Rektor ansvarar för processen inför styrelsen, och universitetsdirektör och skolchefer har motsvarande ansvar inom sina verksamheter. På uppdrag av styrelsen har under 2024 rektor fattat beslut om ett nytt styrande och vägledande dokument, *Intern styrning och kontroll vid KTH* (V-2024-0661).

På grundval av löpande rapportering och underlag från rektor och verksamheten, rapporter från internrevisionen, samt av informationen om KTH:s verksamhet och resultat i årsredovisningen till regeringen, kan styrelsen göra sin bedömning av om universitetet har en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

Som ytterligare ett stöd för denna bedömning sammanställer KTH för budgetåret 2024 denna rapport till styrelsen med sammanfattande information om ledningsprocesser och beslut, intern miljö, regelefterlevnad, förebyggande av korruption samt riskhantering. Den utgår från KTH:s dokument *Intern styrning och kontroll vid KTH*.

Innehåll

Intern styrning och kontroll vid KTH 2024	1
Innehåll.....	2
1 Ledningssystem och organisation	3
1.1 Verksamhetsstyrning och ledningsstruktur	3
1.2 Ledningsprocess för planering och uppföljning	3
1.3 Organisation och delegation	4
1.4 Portföljstyrning och systemutveckling	5
2 Intern miljö	6
2.1 Värdegrund och intern information	6
2.2 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling	6
2.3 Arbetsmiljö och personalsamverkan	6
3 Regelefterlevnad	7
3.1 Rapportering till myndigheter och administrativa kontroller	7
3.2 Externa revisioner	8
4 Förebygga korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter	9
5 Riskhantering	10
6 Bedömning av intern styrning och kontroll	11
Bilaga 1 Väsentliga risker gentemot mål, uppdrag och åtgärder	12

1 Ledningssystem och organisation

1.1 Verksamhetsstyrning och ledningsstruktur

Med utgångspunkt i vision, mål, policies och övergripande uppdrag har KTH återkommande processer för beslut om resursfördelning, prioriterade uppdrag och utveckling av verksamheten. Hit hör även universitetsövergripande utredningar, projekt och utvecklingsprogram.

Rektor leder verksamheten under styrelsen och ingår i styrelsen. Rektor ska hålla styrelsen informerad om verksamheten, förse styrelsen med underlag för beslut och ansvarar för att styrelsens beslut verkställs. Prorektor är rektors ställföreträdare. Det finns två vicerektorer med uppgifter och samordningsansvar forskning respektive internationella relationer. KTH:s ledningsgrupp hanterar frågor som rör strategisk ledning och styrning av universitetet. Ledningsgruppen, som vanligen har möten varje vecka, är också rådgivande till rektor i frågor som rör planering, uppföljning och utveckling av universitetets verksamhet.

KTH:s chefer har tilldelat ansvar och fattar beslut på olika nivåer och i olika omfattning i linjeorganisationen, där varje chef arbetar med en ledningsgrupp eller motsvarande. Ansvaret för intern styrning och kontroll följer huvudsakligen av ansvar i övrigt för budget, verksamhetsplanering, efterlevnad av lagar och förordningar samt ansvar för arbetsmiljö och personalansvar.

Fakultetsrådet, som leds av dekanus och prodekanus, ansvarar för kvalitetsutveckling och kollegial förankring och är rådgivande till rektor i strategiska och etiska frågor. Ledamöterna utses genom val bland lärarna och forskarna. Fakultetsnämnden vid varje skola, med skolchefen som ordförande, har sex valda lärarledamöter varav en vice ordförande samt två externa ledamöter.

1.2 Ledningsprocess för planering och uppföljning

Årliga processer för verksamhetsplanering genomförs på grundval av tilldelade anslag och uppdrag i regleringsbrev och med utgångspunkt i styrelsens rambeslut i juni om anslag, dimensionering av utbildning, kostnadsram för verksamhetsstödet basuppdrag samt för investeringar i IT och lokaler för den kommande treårsperioden. Vision, övergripande mål och verksamhetsplan bildar en helhet och en styrkedja, som utgör KTH:s ledningssystem för planering, budgetering och uppföljning. Policies finns upprättade för olika områden för att uttrycka grundläggande värden som ska upprätthållas i all verksamhet.

Avsikten är att ange en övergripande inriktning som lämnar stort utrymme för att driva och utveckla verksamheten vid skolor och inom verksamhetsstödet. Modellen bygger på tillit för och ansvarstagande av medarbetare och chefer i hela organisationen.

Rektor har beslutat om KTH:s verksamhetsplan och budget för 2025-2027, som bygger på och ersätter verksamhetsplanen för 2024-2026. Planen innehåller KTH:s reformagenda, skolornas och verksamhetsstödet reformagendor och fördelningen av anslagsmedel till skolorna för utbildning och forskning. Av planen framgår att KTH:s möjligheter och fortsatta utveckling som ett ledande tekniskt universitet är beroende av långsiktigt goda och stabila ekonomiska förutsättningar. Därmed framhålls att arbetet för en ekonomi i balans, omlokalisering av verksamhet, ny kollegial struktur och en ny modell för beredning av forskningssatsningar är förändringar som ska stärka KTH:s utbildning och forskning och bidra till att KTH når sina högt satta mål. KTH har från 2024 utvecklat indikatorer på en övergripande nivå som kan visa på om universitetet över tid utvecklas i rätt riktning i relation till KTH:s vision och övergripande mål.

Verksamhetsplanen har beretts med ledningsgruppen och efter verksamhetsdialoger med skolchefer och universitetsdirektör. I processen har ingått uppföljning av ekonomi och resultat samt kvalitetsuppföljning med dekanus och prodekanus. Universitetets ekonomi och resultat har följts upp och prognostiserats i tertialrapporter. Från kvalitetsuppföljningen finns skolrapporter med utvecklingsplan och programanalyser.

Genom universitetsdirektörens beslut om en verksamhetsplan för verksamhetsstödet vid KTH 2025-2027 finns angivna utvecklingsområden för en hög kvalitet och kostnadseffektivitet inom verksamhetsstödet. Verksamhetsstödet kostnadsram delas från och med 2025 upp i tre kategorier: verksamhetsstödet basuppdrag, särskilda satsningar och gemensamma åtaganden inom KTH samt tjänster utöver verksamhetsstödet basuppdrag. Verksamhetsplanen anger även status, prioriteringar och resurser för KTH:s portföljstyrning av IT-utveckling och förvaltning. Stödet organiseras inom tillgängliga ekonomiska ramar med utgångspunkt i kärnverksamhetens behov av stöd inom utbildning och forskning. Verksamhetsstödet ska också ansvara för att KTH lever upp till uppdrag och krav som myndighet.

Som ett led i förändringsprogrammet för framtidens utbildning har rektor under 2024 fattat ett inriktningsbeslut avseende utformning av KTH:s utbildningsutbud. Syftet med beslutet är att stärka kopplingen mellan KTH:s övergripande mål och det arbete med utvecklingen av skolornas utbildningsutbud som specificeras i skolornas respektive reformagendor för perioden 2024–2028. Beslutet innehåller ställningstaganden som ska utgöra stöd för en kontinuerlig förnyelseprocess av utbildningsutbudet och för skolornas utvecklingsarbete.

Utveckling av verksamheten behöver ske parallellt med lokalplanering och lokalförsörjning. 2023 beslutade universitetsstyrelsen att koncentrera KTH:s verksamhet till tre campus, med flytt av verksamhet från Södertälje och Kista för att minska lokalkostnaderna. Planering av lokaler och flytt av verksamhet har fortgått under 2024. Electrumlaboratoriets verksamhet i Kista ska inte omlokaliseras. Rektor har under 2024 fattat beslut om utredningar av Electrumlaboratoriets verksamhet. Ledningens inriktning är att genomföra en satsning på forskning och utbildning inom halvledare och att hitta annan huvudman för Electrumlaboratoriet.

Under 2024 har andelen disponibla lokaler ökat, då skolorna har effektiviserat sitt lokalutnyttjande. Verksamhetsstödet har inlett ett projekt för lokaloptimering av kontorsytor för att få ett mer effektivt nyttjande av lokalerna med hög närvarograd och med minskade lokalkostnader kommande år.

KTH ska i enlighet med hållbarhetsmålen minska klimatpåverkan från lokaler och byggnader. Det innebär att exempelvis energieffektivisering, material och avfallshantering ska beaktas vid den långsiktiga lokalplaneringen.

1.3 Organisation och delegation

Under 2024 har organiseringen för att hantera olika ärenden och beslut förstärkts och effektiviserats. Detta har i flera fall även föranlett ändringar i arbets- och delegationsordningar för KTH och för verksamhetsstödet. I andra fall har KTH infört styr- och arbetsgrupper, som kan hantera specifika frågor löpande, ge råd och ta fram underlag.

Under 2024 har KTH infört ett kollegialt beslutfattande genom inrättande av fakultetsnämnder vid varje skola för frågor som rör utveckling och kvalitet för utbildning och forskning, beredning av anställning för lärare, kollegial förankring och utbyte. Ett inriktningsbeslut gällande anställningsärenden, befodringsärenden och docentärenden innebär att fakultetsnämnderna tar över handläggningen av rekrytering och anställning av lärare från 2025. En KTH-gemensam arbetsgrupp har under 2024 förberett skolornas övertagande av dessa processer.

En KTH-gemensam forskningsberedning har inrättats 2024 för att bereda beslut om exempelvis finansiering av forskningsinfrastrukturer och för att prioritera samfinansiering av externfinansierade satsningar och projekt. Forskningsberedningen har bland annat lämnat förslag som har lett till beslut om kriterier och process för strategiska forskningsinitiativ inom områden där KTH vill kraftsamla.

En säkerhetsavdelning har etablerats fullt ut under 2024 för att svara för ett stort antal uppgifter inom säkerhetsskydd, informationssäkerhet, krisorganisation, fysisk säkerhet och skydd och tillträde (larm- och passersystem). Dessutom ingår här kemikalie- och biosäkerhetsarbete, strålskyddsarbete, kärnsäkerhetsarbete och brandskyddsarbete, liksom ansvar för Kammarkollegiets verksamhets- och ansvarsförsäkring. Under året har även tillkommit en rad beslut och styrdokument gällande olika säkerhetsfrågor.

En central krisgrupp vid verksamhetsstödet har från 2024 i uppdrag att stödja skolorna vid allvarliga händelser och kriser och för att hantera myndighetsövergripande kriser. I händelse av myndighetsövergripande kris aktiveras genom denna en central krisledning för KTH. Ansvar finns även delegerat för beredskap för hantering av kriser vid skolorna.

Under 2024 har rektor inrättat en styrande och rådgivande grupp för ansvarsfull internationalisering och samordning av säkerhetsfrågor kopplade till KTH:s internationella utbildnings- och forskningssamarbeten.

Rector beslutade 2023 om en inriktning för organisering av verksamhetsstödet som har utarbetats vidare med ett kompletterande programdirektiv. Under 2024 har det samlade personal- och verksamhetsansvaret för stödområdena ekonomi, HR respektive kommunikation övergått till dessa tre avdelningar, istället för att som tidigare delas med skolornas verksamhetsstöd. En motsvarande samorganisering av arkiv och registratur för hela KTH har påbörjats under 2024. Samtidigt formas ett samordnat och verksamhetsnära ledningsstöd för respektive skola med stödfunktioner för bl.a. ledning, utbildning, infrastruktur och med nya funktioner som skolcontroller och utbildningscontroller. Det har även skett ett arbete med att precisera skolkansliernas uppgifter och förtydliga kanslichefernas roll.

KTH har arbetat med etableringen av den nationella satsningen Cybercampus Sverige, som är ett nytt nationellt uppdrag av regeringen 2024.

1.4 Portföljstyrning och systemutveckling

Under 2024 har de tre delportföljerna (administration, forskning, utbildning) inom KTH:s portföljstyrningsmodell arbetat med att hitta arbetssätt för prioritering, nyttoberäkningar, effekthemtagning, finansiering, uppföljning av kostnader och kapacitetsplanering.

Genom ett projekt för samverkansdriven styrning av systemstöd har ansvarsförhållandet mellan verksamhet och IT-stödet utretts för att organisera förvaltnings- och utvecklingsverksamheten så att den kan bedrivas på ett affärsmässigt, ändamålsenligt och styrbart sätt. Inom projektet etableras all IT-verksamhet inom objekt som i sin tur ingår i delportföljer. Arbete pågår även med att ta fram en arbetsordning för IT-portföljerna.

Vid KTH har under 2024 nya systemstöd införts på flera områden som har många användare. Ett IT-system som effektiviserar och förenklar kursvärdering och kursanalys har införts under året. I ett pågående projekt förbereds även övergången till utbildningsplanering i Ladok. Det innebär att nuvarande system för kurs- och programplanering, Kopps, kan lämnas.

Ett nytt HR-system för löne- och tidrapportering har tagits i bruk. För chefer och medarbetare inom HR ska systemet leda till bättre kontroll, effektiviseringar och minskat dubbelarbete.

Inom ett pågående projekt förbereds införande av systemstöd för budget, prognos och tjänstebemanning. Samtidigt förbereds en övergång till en ny lösning för ekonomisystemet.

2 Intern miljö

2.1 Värdegrund och intern information

Universitetets policies och riktlinjer för personal, kompetensförsörjning, chefs- och ledarskap, medarbetarskap, hållbar utveckling samt för jämställdhet, mångfald och lika villkor, uttrycker värden och förhållningssätt som ska gälla på KTH. Efterlevnad i förhållande till värdegrunden och till beslut i övrigt inverkar och sätter prägel på den interna miljön. KTH har en även etisk policy. KTH:s policy för hållbar utveckling har förnyats 2024.

Information om KTH:s vision och övergripande mål samt om verksamheten och beslut sprids och förankras via olika kommunikationskanaler och vid personalmöten. Via intranätet informeras löpande om nyheter och händelser. Där finns också uppdaterad information om ledning, organisation, stöd, service, regelverk, personalinformation och verksamhetsinformation.

2.2 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Under 2024 har en utredning av karriärsystemet resulterat i en rapport med förslag, som ska diskuteras och bearbetas vidare inom fakulteten bland annat genom ett brett remissförfarande. KTH har en gemensam process för anställningar inom verksamhetsstödet och för fakultetsanställningar. I KTH:s delegationsordning finns bestämmelser om vem som beslutar om vilka anställningar. Alla rekryteringsärenden hanteras via KTH:s rekryteringssystem Varbi. Lediga anställningar annonseras på Platsbanken och KTH:s webb, samt beroende på mål- och yrkesgrupp även via kanaler som LinkedIn, Facebook och Academic Positions.

På KTH liksom vid andra statliga lärosäten förekommer det att tillsättningar överklagas och kan bli föremål för ärenden hos Överklagandenämnden för högskolan. KTH har en handlägningsordning för inkomna överklaganden.

KTH har under året erbjudit kompetensutveckling och karriärstöd anpassat till olika kategorier anställda, såsom forskare, lärare, ledare och personal i verksamhetsstöd. Det har skett i form av interna kurser, webbaserade utbildningar och till del även med stöd av externa utbildningsanordnare och konsulter. För nya medarbetare och chefer finns särskilda introduktionsprogram.

2.3 Arbetsmiljö och personalsamverkan

Rector har som företrädare för arbetsgivaren huvudansvaret för arbetsmiljö och har genom KTH:s delegationsordning fördelat ansvar för uppgifter inom arbetsmiljön och studiemiljön till skolcheferna och inom arbetsmiljön till universitetsdirektören. Ansvaret innebär att verka för en god arbetsmiljö och studiemiljö och förebygga risker i arbetet. Arbetsmiljöansvaret i sig kan inte delegeras, däremot får arbetsmiljöuppgifter fördelas vidare i organisationen om det föreligger behov.

Genom ett informationssystem om arbetsmiljö rapporterar anställda vid KTH incidenter som tillbud, olycksfall och risker. KTH har även en handlägningsordning för anmälan och utredning vid fall av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling.

KTH har under 2024 för varje kvartal skickat ut Medarbetarpulsen som är en universitetsövergripande medarbetarundersökning. I den ingår både stående och för varje undersökning vissa tematiska frågor. Sammanställda resultat på frågorna presenteras av chefen för gruppen för att tillsammans diskutera och besluta om prioriterade områden och åtgärder.

Den centrala samverkansgruppen (CSG), som svarar för ett kontinuerligt och partsgemensamt arbete, har under 2024 månatligen eller oftare haft protokollförda sammanträden. Genom CSG genomförs partsammansatta beredningar för personalplanering, JML och arbetsmiljö. CSG-möten om arbetsmiljö fungerar som skyddskommitté enligt Arbetsmiljölagen 6 kap 8, 9 §§. Parterna har 2024 gemensamt beslutat att rekrytera ett huvudskyddsombud för hela lärosätet för att utveckla KTH:s skyddsorganisation och det systematiska arbetsmiljöarbetet.

KTH är anslutet till EU:s stadga för forskare. Där ingår principer för rekrytering, arbetsvillkor, personalutveckling och karriärstöd samt etiska principer och professionellt ansvar.

Ärenden till KTH:s personalansvarsnämnd ska föredras och handläggas enligt förvaltningslagen. Ett ärende kan, efter utredning, leda till beslut om avskiljande från anställning på grund av personliga förhållanden, disciplinansvar, åtalsanmälan och avstängning. Om ärendet gäller befattning som professor, rektor och internrevisionschef fattas beslut av Statens ansvarsnämnd.

3 Regelefterlevnad

I verksamhetsstödet uppgifter ingår att erbjuda stöd och processer som möjliggör för verksamheten att bedriva utbildning och forskning i enlighet med de lagar och regelverk som gäller för lärosäten och enligt myndighetsuppdraget. Verksamhetsstödet avdelningar har sakkunskap och svarar för att det finns interna riktlinjer, rutiner, information och utbildning för en rättssäker hantering. Stödet ska vara utformat så att det kan underlätta och förenkla hanteringen med utgångspunkt i kärnverksamhetens behov. I verksamhetsplanen för verksamhetsstödet vid KTH 2025-2027 finns angivna utvecklingsområden för en hög kvalitet och kostnadseffektivitet inom verksamhetsstödet.

Skolchefer är ansvariga för regelefterlevnad inom skolverksamheten, och universitetsdirektören har motsvarande ansvar inom verksamhetsstödet. Rektors ledningsgrupp, där skolchefer och universitetsdirektör ingår kan, liksom andra särskilda organ och grupper, ta upp frågor som berör rättssäkerhet inom olika områden och hur den kan säkerställas.

Till följd av internrevisionens granskningar beslutas regelbundet om åtgärder för att säkerställa regelefterlevnad. Under 2024 har beslutade åtgärder till exempel omfattat regelefterlevnad avseende forskarutbildning, diarieföring/arkivering och andrahandsuthyrning av lokaler. Granskningarna har även omfattat hantering av exportkontroll och riskanalys, där hanteringen kan förbättras för att bli mer ändamålsenlig.

Tillsynsmyndigheter gör återkommande tillsyn och inspektioner för att kontrollera efterlevnaden av lagar, föreskrifter och myndighetsbeslut inom myndighetens ansvarsområde. Efter tillsyn kan myndigheten besluta om förelägganden att KTH ska vidta åtgärder.

3.1 Rapportering till myndigheter och administrativa kontroller

KTH har skyldighet att lämna, och har svarat för, rapporter och uppgifter om verksamheten till myndigheter och regeringen. Detta gäller inte minst de krav som följer av det ekonomiadministrativa regelverket. KTH svarar årligen på Ekonomistyrningsverkets enkäter om ekonomiadministration och om intern styrning och kontroll och internrevision.

Förutom den uppföljning och utvärderingar som specifikt gäller utbildning och forskning – främst från UKÄ, UHR och Vetenskapsrådet – svarar KTH för återkommande rapporter, enkäter eller ärenden till statliga myndigheter så som Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Naturvårdsverket, Justitiekanslern, Justitieombudsmannen, Riksgälden och Riksarkivet.

KTH har administrativa rutiner för och kontroller av till exempel inköp och upphandling, utbetalningar, attestering, avtal, behörigheter och rekrytering som ger goda förutsättningar för regelefterlevnad och kan förebygga risk för oegentligheter. KTH har genom Ekonomihandboken på intranätet samlad och uppdaterad information om regler och rutiner för ekonomihantering och redovisning som är anpassad för KTH:s redovisningsmodell och organisation.

Under 2024 har KTH beslutat om en ny riktlinje för upphandling och inköp och tagit fram ny information och instruktioner till stöd för KTH:s inköpsorganisation. Genom en så kallad spendanalys kan olika typer av inköp av varor och tjänster till verksamheten som KTH gör under ett år följas upp och analyseras. Upphandlingsgruppen ansvarar för grundläggande utbildning till chefer med budgetansvar och beställare.

Utveckling av det administrativa stödet för forskningsprojekt är ett prioriterat område för verksamhetsstödet. Det omfattar även ekonomiadministration i projekten, då projekten i hög grad finansieras av riktade bidrag från externa finansiärer.

KTH är liksom andra lärosäten remissinstans för offentliga utredningar eller promemorior från regeringen, Regeringskansliet och statliga myndigheter. KTH:s forskare och experter lämnar även svar på en rad remisser från offentliga utredningar som efterfrågar teknisk och annan sakkunskap i specifika frågor.

Användning av kemikalier i verksamheten innebär att KTH följer regler och rutiner enligt olika krav, genomför inventeringar, ansöker om tillstånd, hanterar avfall och ska säkerställa att användningen av kemikalier sker så att skador på yttre miljö och arbetsmiljö minimeras. KTH har under 2024 som myndighet och expertinstans även lämnat svar till Strålskyddsmyndigheten.

3.2 Externa revisioner

Revisorer från Riksrevisionen gör granskningsinsatser och revision av årsredovisning, räkenskaper och regelefterlevnad samt följer upp processen för intern styrning och kontroll inklusive risker och oegentligheter. Revisorerna avrapporterar olika iakttagelser, kan ge rekommendationer och efterfråga KTH:s kommentarer.

Vid revisorernas granskning har KTH svarat för information om till exempel hantering av och rutiner för avgiftsverksamhet till full kostnadstäckning, studieavgifter, intäkter av bidrag och anslag, kostnader för personal, lokaler och drift, transfereringar och anläggningstillgångar. Revisorerna granskar bokslutsprocessen och förhör sig övergripande om processen för intern styrning och kontroll, resultatredovisning och årsredovisning. Det kan även handla om verksamhetens ekonomiska status i stort, större investeringar och upphandlingar, eventuella väsentliga avvikelser mot budget/prognos eller om det skulle finnas otillåten verksamhet samt frågor om organisation, interna regelverk, riskanalys och IT-miljö.

Revisorer från Europeiska kommissionen och Europeiska revisionsrätten kontrollerar återkommande att EU-medel används korrekt.

Genom Riksrevisionens effektivitetsrevision om tredjelandsstudenter i högskolan har KTH liksom andra lärosäten under 2024 lämnat uppgifter om studieavgifter, antagning med mera.

Inom miljöledningssystemet har, utöver den interna miljörevisionen, det genomförts en extern miljörevision 2024 som motsvarar den internationella miljöledningsstandarden ISO 14001. Som resultat av denna har verksamhetsstödet infört åtgärder för hanteringen av säkerhetsdatablad för kemikalier och för en förbättrad avfallshantering.

4 Förebygga korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter

Processen för intern styrning och kontroll ska även förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. KTH:s har delegationer, föreskrifter och styrdokument som klargör ansvar och uppgifter på olika nivåer i hela organisationen. Det innebär även ansvar för att informera eller agera om det inom det egna ansvarsområdet och inom tilldelade uppgifter finns risk för oegentligheter

Samorganiseringen 2024 av verksamhetsstödet inom ekonomi och HR bidrar till mer enhetliga och effektiva arbetssätt som kan förebygga felaktigheter och oegentligheter. Den nya funktionen skolcontroller har bland annat i uppgift att stödja skolans arbete med intern styrning och kontroll inom ekonomihanteringen. I verksamhetsstöds verksamhetsplan finns ett uppdrag där man arbetar med att införa en rutin för hantering av oegentligheter.

Ledarskap och medarbetarskap i linje med universitets värdegrund, vision och mål och riktlinjer betyder att alla anställda aktivt ska främja och upprätthålla en god organisationskultur. Universitetet har även riktlinjer för representation, för hantering av mutor och för bisysslor samt en uppförandekod för medarbetare.

Arbetssätt och tillämpning av riktlinjer förebygger att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Krav på handläggning av ärenden enligt KTH:s arbetsordning omfattar regler för jäv, beredning, beslutsförhet och dokumenthantering. Upphandling är generellt ett riskområde där KTH genomför jävskontroller. Vid upphandlingar över direktupphandlingsgränsen gäller även en så kallad fyraögonprincip för att säkerställa rätt hantering. Kontroller av nya leverantörer förekommer, liksom av transaktioner med bolag där KTH-anställda ingår. Inom ekonomisystem finns regler för att lägga upp behörigheter och fakturor attesteras alltid av två personer. Närståenderelationer följs upp i bokslutsprocessen och inom förvaltningen av KTH Holding AB.

För medarbetarna har KTH samlad information och råd om korruption och oetiskt handlande. Den behandlar till exempel mutor, jäv, otillåten påverkan, bisysslor, representation, resor. KTH har information om och ordningar för hantering av ärenden gällande missförhållanden som är av allmänintresse (visselblåsarlagen), för avvikelse från god forskningssed samt för diskriminering och trakasserier.

En misstanke om avvikelse från god forskningssed ska skyndsamt anmälas skriftligt till rektor för utredning av om det har skett en avvikelse från god forskningssed. Ärenden prövas av KTH:s kommitté för utredning av misstänkt avvikelse från god forskningssed. KTH har som forskningshuvudman en skyldighet att överlämna ärende där misstankar föreligger till Nämnden för prövning av oredlighet (NPOF). KTH rapporterar årlig statistik och ärenden till NPOF.

Etikutsnittet under fakultetsrådet ger råd och bedömningar i forskningsetiska frågor. Utskottet leds av prodekanus och består av tre ledamöter, en studeranderepresentant samt två ledamöter från KTH:s kommitté för utredning av misstänkt avvikelse från god forskningssed.

I verksamhetsstödet finns expertkompetens inom forskningsetik, förvaltningsjuridik och affärsjuridik som ger råd och handlägger ärenden.

5 Riskhantering

Riskhantering är ett samlingsnamn för att analysera, åtgärda och följa upp risker. På ledningsnivå ska en riskanalys göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör väsentlig risk för att universitet inte kan fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla verksamhetskraven om rättssäkerhet och effektivitet.

2024 har KTH:s riskhantering inriktats för att bättre motsvara synpunkter från revisorer och internrevision. Det har inneburit att KTH:s risker på övergripande nivå har kompletterats med de åtgärder som följer av reformagendan i verksamhetsplanen och andra inriktningsbeslut. Det handlar om prioriteringar och aktiviteter som ska fortgå under flera år och som motverkar risker inom olika områden.

I årets process infördes även en modell för eskalering av risk utifrån riskägarskap, det vill säga att verksamhetsansvarig kan eskalera en risk till övergripande nivå. Förslag på nya risker inom säkerhet och hållbarhet har inkommit. Nya risker har värderats och tidigare risker har bekräftats eller omvärderats av KTH:s ledningsgrupp. Metoden för värdering är som tidigare en standardmetod där värden för sannolikhet respektive konsekvens anges och multipliceras till ett riskvärde.

För 2024 har KTH tagit fram och tillämpat en formaliserad definition med kriterier för att fastställa vilka risker som är väsentliga. Med väsentlig avses risk som skulle kunna leda till att universitetet inte kan fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål eller motsvara verksamhetskraven om rättssäkerhet och effektivitet. Utöver detta ska risken ha ett riskvärde från 9 och uppåt.

Efter att årets process för riskhantering har slutförts kvarstår tio risker på högre nivå, som definieras som väsentliga, inom sex områden. För en mer utförlig tabell med väsentliga risker kopplade till åtgärder och uppdrag, se bilaga 1.

Område	Risk för / att
Finansiering och ekonomi i balans	- det saknas basfinansiering för fasta tjänster för undervisning och forskning - högt beroende av stora privata forskningsfinansiärer inom vissa områden under längre perioder - obalans mellan anslagsfinansierad forskning och externfinansierad forskning med krav på samfinansiering
Utbildning – utbud och kvalitet	- besparingar begränsar läraaktiviteter och kvalitetsutveckling för framtidens utbildning
Kompetensförsörjning och arbetsmiljö	- ökade uppdrag och uppgifter orsakar överbelastning och stress, särskilt vad gäller lärare och doktorander
Campus, lokaler och infrastrukturer	- prioritering av lärandemiljöer (experimentella/labbmiljöer) uteblir p.g.a. besparingar
Stödverksamhet – nytta och kvalitet	- kompetensbrist inom stödområden - förväntningar på verksamhetsstödet tillgänglighet och nytta inte kan tillgodoses med minskade resurser - behovet av investeringar och IT-kompetens för digitalisering och funktionella IT-system överskrider interna resurser
Säkerhet	- bristande hantering av informationstillgångar och bristande efterlevnad av kommande lag om cybersäkerhet

6 Bedömning av intern styrning och kontroll

Som framgår av denna rapport har universitetsstyrelsen under verksamhetsåret 2024 tagit del av återkommande rapporter och information om verksamhetens inriktning och resultat, om övergripande utredningar, beslut och reformarbete i förhållande till mål och uppdrag. Internrevisionens granskningar har lett till beslut om åtgärder som kan motverka brister och stärka regelefterlevnad på flera områden.

En säkerställd intern styrning och kontroll betyder att KTH har väl fungerande processer för beslut, beredning, hantering av ärenden enligt olika regelverk och i övrigt en ledningsstruktur och organisation för att planera, genomföra, följa upp och utveckla verksamheten. En fungerande intern styrning och kontroll betyder inte att det inte förekommer fel och brister i verksamheten eller att det inte finns behov av åtgärder och förbättringar på olika områden.

KTH har med inarbetade processer säkerställt beredning och beslutsunderlag inför styrelsens beslut. Universitetsstyrelsen har ställt frågor och lämnat synpunkter på beredningsunderlag och i samband med rektors rapporter om aktuella frågor och utredningar. Däri har ingått återkommande information gällande ekonomi i balans, i enlighet med rektors inriktningsbeslut från 2023 med målet att verksamheten är i balans till 2027. Ekonomiskt utfall och prognoser har sammanställts i tertialrapporter. Styrelsen har hållits underrättad om status för omlokaliseringen av verksamhet vid KTH:s campus.

Styrelsen har tagit del av fördjupade rapporter och föredragningar i frågor om internationalisering, jämställdhet, omvärld, hållbarhet samt för indikatorer som svarar mot KTH:s mål. Därutöver har för verksamhetsåret, till stöd för styrelsens bedömning, denna rapport lämnats för frågor kopplade till förordningen om intern styrning och kontroll.

Under 2024 har rektor presenterat den styrkedja och reformagenda som ger en struktur och inriktning för verksamheten under målperioden 2024–2028. På universitetsstyrelsens begäran har under 2024 också ett sammanfattande dokument om styrning och vägledning för tillämpning av förordningen om intern styrning och kontroll beretts och beslutats.

På grundval av ovanstående samt på grundval av informationen i KTH:s årsredovisning till regeringen, kan styrelsen göra sin bedömning av om universitetet har en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

Styrelsen kan vid sin bedömning särskilt beakta att KTH arbetar aktivt med att uppnå en ekonomi i balans, kopplat till dimensioneringen av utbildning, på sikt minskade kostnader för lokaler och minskade kostnader för verksamhetsstödet. Utöver ekonomiåtgärder har KTH infört övergripande aktiviteter för att reformera och omforma utbildningen och inrättat en forskningsberedning. Vidare har KTH inrättat fakultetsnämnder för varje skola. Dessa åtgärder för ekonomi, forskning och utbildning motverkar även övergripande risker. Nya insatser i säkerhetsarbetet och för internationalisering har visat att KTH har kapacitet och kompetens för att genomföra nödvändiga och avvägda åtgärder. Det har framgått att KTH har väl fungerande processer för att utföra komplexa uppdrag, bedriva verksamhet med hög kvalitet, och verka som huvudman för nationella satsningar.

Bilaga 1 Väsentliga risker gentemot mål, uppdrag och åtgärder

Område	Risk för / att Riskvärde	i förhållande till mål – uppdrag – regelverk	Åtgärder enligt KTH:s reformagenda (2.1-2.5 i VP) och övergripande beslut för 2025 – 2027 KTH ska / arbetar med / har beslutat om åtgärder för att
Finansiering och ekonomi i balans	det saknas basfinansiering för fasta tjänster för undervisning och forskning 12,3	2.2 Mål forskning - Våra lärare och forskare ska ha konkurrenskraftiga förutsättningar att bedriva forskning 2.4 Mål 2.4 Effektiv och hållbar resursanvändning - Vår ekonomi ska vara i balans och vi ska använda våra resurser på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Effektivitet – resurshushållning (3 § Myndighetsförordningen)	2.3 utforma en medveten dimensionering av fakultet och forskarutbildning 2.5 KTH ska arbeta med en aktiv omställning för att nå en ekonomi i balans. 2.5 säkerställa tydliga mandat och förväntningar när det gäller ansvar för planering, ekonomisk uppföljning och effektivitet. <i>Åtgärder för en ekonomi i balans (V-2023-0079)</i>
	högt beroende av stora privata forskningsfinansieringar inom vissa områden under längre perioder 10,7	2.4 Mål 2.4 Effektiv och hållbar resursanvändning - vår ekonomi ska vara i balans och vi ska använda våra resurser på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Effektivitet – resurshushållning (3 § Myndighetsförordningen)	2.2 säkerställa långsiktighet och stabilitet i den nationella och internationella forskningsfinansieringen <i>Inrätta beredning för forskningssatsningar KTH-RPROJ-0276016 (2023)</i>
	obalans mellan anslagsfinansierad forskning och externfinansierad forskning med krav på samfinansiering 10,1	2.4 Mål 2.4 Effektiv och hållbar resursanvändning - Vår ekonomi ska vara i balans och vi ska använda våra resurser på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Effektivitet – resurshushållning (3 § Myndighetsförordningen)	2.2 prioritera hur tillgängliga medel ska användas när det gäller strategiska satsningar och samfinansiering <i>Inrätta beredning för forskningssatsningar KTH-RPROJ-0276016 (2023)</i>
Utbildning – utbud och kvalitet	besparingar begränsar läraktiviteter och kvalitetsutveckling för framtidens utbildning 10,9	Mål 2.4 Utbildning - KTH:s utbildning ska vara av högsta kvalitet och internationellt konkurrenskraftig. /--/ pedagogisk förnyelse, studentcentrerat lärande, forskningsbaserad kunskap / -- / interaktiva undervisningsmoment, öppna experimentella miljöer /	2.1 arbete med ställningstaganden om utbildningsportföljens långsiktiga utveckling, ska fortsatt ligga till grund för skolornas utvecklingsarbete. 2.1 Utbudet ska kunna ändras i takt med att forskning eller arbetsmarknadens behov förändras. 2.5 säkerställa tydliga mandat och förväntningar när det gäller ansvar för planering, ekonomisk uppföljning och effektivitet. <i>Resursfördelningsmodell för utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom KTH (V-2023-0814)</i> <i>Inriktningsbeslut avseende utformning av KTH:s utbildningsutbud (V-2024-0331)</i>

Område	Risk för / att Riskvärde	i förhållande till mål – uppdrag – regelverk	Åtgärder enligt KTH:s reformagenda (2.1-2.5 I VP) och övergripande beslut för 2025 – 2027 KTH ska / arbetar med / har beslutat om åtgärder för att
Kompetensförsörjning och arbetsmiljö	utökade uppdrag och uppgifter orsakar överbelastning och stress, särskilt vad gäller lärare och doktorander 10,4	Mål 2.3 Arbetsmiljö och studiemiljö - Arbetsmiljön ska vara kreativ och trygg där medarbetare trivs och ges förutsättningar att nå framgång i sina arbetsuppgifter.	2.3 KTH ska utforma en medveten dimensionering av universitetets fakultet och forskarutbildning 2.5 säkerställa tydliga mandat och förväntningar i organisationen när det gäller ansvar för arbetsmiljö, studiemiljö. 2.5 prioritera att utveckla ledarskap, medarbetarskap och bemötande inom universitetet i syfte att stärka arbetsmiljön och en gemensam kultur.
Campus, lokaler och infrastrukturer	prioritering av lärandemiljöer (experimentella/labbmiljöer) uteblir pga besparingar 9,4	Mål 2.1 Utbildning - Vi ska utveckla 10,9 praktiska yrkeskunnande och förmåga till nytänkande genom interaktiva undervisningsmoment, öppna experimentella miljöer och nära samarbeten med näringsliv och andra samhällsaktörer. Mål 2.3 KTH:s arbetsmiljö och studiemiljö ska vara attraktiv, inkluderande och jämställd. Våra fysiska och digitala lär- och studiemiljöer ska stödja samarbete och interaktion mellan studenter och lärare.	2.4 skapa förutsättningar för kompletta akademiska miljöer och ändamålsenlig organisering av laborativa miljöer. 2.4 Attraktiva campusmiljöer för studenter och medarbetare för kvaliteten i verksamheten 2.4 öka möjligheterna att arbeta med forskning och utbildning hos strategiska partner 2.4 koncentrera KTH:s verksamhet till färre campusområden <i>Lokalförsörjningsplan 2025–2027 (V-2024-0339)</i>
Stödverksamhet – nytta och kvalitet	kompetensbrist inom stödområden 10,9	Mål 2.3 Arbetsmiljö och studiemiljö - Vi ska attrahera rätt kompetens till ett verksamhetsstöd som bidrar till utbildningens och forskningens kvalitet. Myndigheten skall skapa goda arbetsförhållanden och ta till vara och utveckla de anställdas kompetens och erfarenhet. (Myndighetsförordningen 8 § punkt 3)	2.5 genomföra programmet för verksamhetsstödet utveckling för att uppnå ett tydligt verksamhetsnära stöd med hög effektivitet och relevans 2.5 skapa förutsättningar för att KTH:s medarbetare ska kunna optimera sin insats utifrån sin roll <i>Åtgärdsplan Rekrytering 5/2023 V-2023-0039</i>
	förväntningar på verksamhetsstödet tillgänglighet och nytta inte kan tillgodoses med minskade resurser 9,3	Mål 2.4 Effektiv och hållbar resursanvändning - Vi ska ha enkla och ändamålsenliga processer och stödet för utbildning och forskning ska vara effektivt och verksamhetsnära.	2.5 en modell för institutionsnära samordnade team ska utvecklas under 2025 2.5 en ny modell för finansiering av verksamhetsstödet ska utvecklas under 2025 <i>Införande av en gemensam funktion för arkiv och registratur vid KTH V-2024-0674</i>

Område	Risk för / att Riskvärde	i förhållande till mål – uppdrag – regelverk	Åtgärder enligt KTH:s reformagenda (2.1-2.5 i VP) och övergripande beslut för 2025 – 2027 KTH ska / arbetar med / har beslutat om åtgärder för att
Stödverksamhet – nytta och kvalitet	behovet av investeringar och IT-kompetens för digitalisering och funktionella IT-system överskrider interna resurser 9,4	Mål 2.4 Effektiv och hållbar resursanvändning Digitala lösningar ska förenkla administrationen och användas för att utveckla verksamheten.	<i>Investeringsram för IT (V-2024-0280)</i>
Säkerhet	bristande hantering av informationstillgångar och bristande efterlevnad av kommande lag om cybersäkerhet 9,5	NIS2 och Critical Entities Resilience (CER)-direktivet/ Cybersäkerhetslagen (kommande) Ledningssystem för informationssäkerhet	Implementera ett ledningssystem för informationssäkerhet